

Dosarul nr. 2ra-1367/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (judecător V. Stih)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători V. Cotorobai, I. Cotruță și N. Simciuc)

Î N C H E I E R E

14 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Eugenia Busuioc,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Busuioc
împotriva lui Mihail Maxian, Lilei Maxian, Vladimir Maxian și Taisiei Năduh cu
privire la obligarea de a demola construcția neautorizată, repararea prejudiciului
moral și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Eugenia Busuioc și menținută hotărârea din
24 octombrie 2018 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești,

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2018, Eugenia Busuioc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Mihail Maxian, Lilei Maxian, Vladimir Maxian și Taisiei Năduh cu
privire la obligarea de a demola construcția neautorizată, și anume groapa de
acumulare fără respectarea liniei de hotar, repararea prejudiciului moral în sumă de
25 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 1-4).

În motivarea acțiunii, reclamanta Eugenia Busuioc a relatat că este proprietara
casei de locuit și a terenului aferent, situate în s. Ordășei, r. Telenești, iar vecini din
partea de nord-est îi sunt Mihail Maxian, Lilia Maxian, Vladimir Maxian și Taisia
Năduh.

Reclamanta a susținut că pe linia de hotar între terenul său și terenul vecinilor
Mihail Maxian, Lilia Maxian, Vladimir Maxian și Taisia Năduh, aceștia au săpat o
groapă în care aruncă deșeuri menajere și pompează apă subterană dintr-un beci.

Reclamanta a indicat că această construcție subterană a fost efectuată cu
abateri de la normativele și reglementările în construcție, neținând cont de pânza
freatică a apelor subterane și fără edificarea unui drenaj.

Reclamanta a declarat că apa pompată, revărsată continuu la suprafața solului,

i-a transformat grădina și întreaga suprafață a terenului într-o baltă cu nămol.

Mai mult, reclamanta a afirmat că nu și-a putut folosi terenul pentru a planta culturile preconizate, iar din cauza înnămolirii terenului, apa se infiltrează și sub pereții casei sale de locuit, ceea ce diminuează din rezistența acesteia.

Reclamanta a relevat că la 14 februarie 2018, a depus cerere la organele poliției, dar șeful de post a făcut niște poze la locul faptei și a expediat materialele acumulate în adresa autorității publice locale.

Reclamanta a subliniat că la 29 martie 2018, a fost informată de către autoritatea publică locală că situația respectivă nu ține de competența sa.

Reclamanta a mai evidențiat că la 02 aprilie 2018, a depus cerere către Primarul s. Ordășei și Consiliul s. Ordășesc, solicitând crearea unei comisii și ieșirea acesteia la fața locului pentru confirmarea inundării gospodăriei reclamantei de către vecinii Mihail Maxian, Lilia Maxian, Vladimir Maxian și Taisia Năduh, iar la 10 aprilie 2018, a solicitat și implicarea Președintelui r. Telenești și a Consiliului r. Telenești.

Astfel, reclamanta a menționat că prin actul din 24 aprilie 2018, semnat de inginerul cadastral al Primăriei s. Ordășei și de membrii Comisiei pentru agricultură, ecologie, protecția mediului și amenajarea teritoriului din cadrul Consiliului s. Ordășei, s-a constatat că Mihail Maxian a săpat la hotarul cu reclamanta o groapă improvizată în care era pompată apa din beci și care se scurgea în gospodăria reclamantei, cauzându-i daune materiale și morale.

În drept, reclamanta a făcut trimitere la prevederile art. 42 din Constituția Republicii Moldova și art. 377, 379m 389 alin. (1), 1398 alin. (1), 1414 și 1422 din Codul civil.

Reclamanta a precizat că prejudiciul moral s-a manifestat printr-o stare de neliniște, retrăieli și nervozitate.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Eugenia Busuioc împotriva lui Mihail Maxian, Liliesi Maxian, Vladimir Maxian și Taisiei Maxian (Năduh) cu privire la demolarea construcției neautorizate, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 70-72).

La 30 octombrie 2018, Eugenia Busuioc a declarat apel împotriva hotărârii din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești (f.d. 75).

Prin decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Eugenia Busuioc și menținută hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești (f.d. 111-117).

În motivarea soluției emise, instanța de apel a făcut referire la obligația Eugeniei Busuioc de a-și proba pretențiile, după caz – prin intermediul unei expertize judiciare, în acord cu prevederile art. 148 alin. (1) din Codul de procedură civilă, drept de care însă Eugenia Busuioc nu a făcut uz.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că deși prin actul din 24 aprilie 2018, semnat de inginerul cadastral al Primăriei s. Ordășei și de membrii Comisiei pentru agricultură, ecologie, protecția mediului și amenajarea teritoriului din cadrul Consiliului s. Ordășei, s-a constatat că Mihail Maxian a săpat la hotarul cu Eugenia

Busuioc o groapă improvizată în care era pompată apa din beci și care se scurgea în gospodăria acesteia, în acest act nu au fost expuse și circumstanțele exacte ale inundării terenului care aparține Eugeniei Busuioc.

La fel, instanța de apel a notat că din fotografiile prezentate de Eugenia Busuioc, rezultă că apele ce se scurg în fântâna improvizată nu sunt ape reziduale și nu conțin impurități vizibile.

Instanța de apel a mai indicat că potrivit confirmării eliberate de Primăria s. Ordășei la 02 mai 2018, în rezultatul lucrărilor de drenaj a terenurilor agricole din sectorul 211, efectuate în anii șaptezeci, a fost strămutat cursul apelor subterane, ceea ce duce inclusiv la inundația periodică a gospodăriei Eugeniei Busuioc.

La 21 mai 2019, Eugenia Busuioc a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Busuioc.

În motivarea recursului, recurenta Eugenia Busuioc a susținut că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere selectivă probelor.

În particular, recurenta a invocat că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au reținut ca probă veridică și relevantă confirmarea eliberată de Primăria s. Ordășei la 02 mai 2018, în care este indicat că în rezultatul lucrărilor de drenaj a terenurilor agricole din sectorul 211, efectuate în anii șaptezeci, a fost strămutat cursul apelor subterane, ceea ce duce inclusiv la inundația periodică a gospodăriei Eugeniei Busuioc.

Recurenta consideră că Mihail Maxian, Lilia Maxian, Vladimir Maxian și Taisia Năduh atentează în mod inadmisibil la proprietatea sa.

Recurenta a mai menționat că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au reținut ca probă veridică și relevantă actul Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 102984 din 26 aprilie 2018, deoarece această autoritate publică nu a examinat și grădina recurentei.

Astfel, recurenta a evidențiat că decizia contestată nu corespunde rigorilor unui act judecătoresc legal și întemeiat.

La 10 iunie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor Mihail Maxian, Lilia Maxian, Vladimir Maxian și Taisiei Năduh copia cererii de recurs depuse de Eugenia Busuioc împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 137).

Intimații Mihail Maxian, Lilia Maxian, Vladimir Maxian și Taisiei Năduh nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe la recursul declarat de Eugenia Busuioc.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum rezultă din materialele cauzei, în fișa de însoțire nr. 3251 este indicat că la 22 martie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Eugeniei Busuioc decizia integrală din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 118).

Însă, la materialele cauzei nu este anexat avizul de primire de către Eugenia

Busuioc a copiei deciziei integrale din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, completul consideră că recurenta Eugenia Busuioc, care a declarat recursul la 21 mai 2019, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Eugenia Busuioc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele raționamente.

Conform art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alin. (2) și (3) ale art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Respectiv, completul relevă că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Eugenia Busuioc, se referă la dezacordul recurantei cu soluțiile pronunțate de către instanțele ierarhic inferioare, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și respectiv, acestea nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, completul accentuează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume dacă se invocă aprecierea arbitrară a probelor de către instanța judecătorească sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale

omului. Însă, din recursul declarat de Eugenia Busuioc, nu rezultă că instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul notează că argumentele invocate în recurs nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, or acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanțele ierarhic inferioare cu încălcarea normelor de drept material și procedural sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Eugenia Busuioc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Eugenia Busuioc împotriva

deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Busuioc împotriva lui Mihail Maxian, Liliei Maxian, Vladimir Maxian și Taisiei Năduh cu privire la obligarea de a demola construcția neautorizată, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan